

внутрішньої послідовності і саморозуміння досліджуваних ($p \geq 0,01$ і $p \geq 0,05$), тобто у більшості випадків висока самоповага педагогів співвідноситься із розумінням самих себе, самостійністю та оцінкою власних можливостей.

Отже, спираючись на результати проведеного емпіричного дослідження, можна зробити висновок про значну когнітивну складність образу "Я" педагогів, що вказує на необхідність розвитку їх самопізнання, корекцію самоставлення та розвиток позитивного самосприйняття.

Список використаних джерел

1. Методика личностного дифференциала (вариант, адаптированный в НИИ им. В.М. Бехтерева) // Фетискин Н.П. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп / Н.П. Фетискин, В.В. Козлов, Г.М. Мануйлов. – М., 2002. – С. 20-21.
2. Общая психодиагностика / Под. ред. А.А. Бодалева, В.В. Столина. – М.: Изд-во Московского университета, 1987. – 285 с.

Мішеніна Н. Я., аспірантка
Полтавський національний
педагогічний
університет імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)

ФУНКЦІОНАЛЬНА ГРАМОТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ЯК ВИМОГА СУЧАСНОСТІ

Входження України в європейський простір, приєднання до Болонського процесу зумовлює перегляд та оновлення стратегічного вектору розвитку країни, який має відповідати національним, європейським і світовим стандартам. Насамперед, це стосується системи освіти, мета якої полягає у підготовку всебічно розвиненої, грамотної особистості, яка швидко орієнтується в великому обсязі інформаційного контенту, займає активну життєву позицію, здатна до навчання впродовж життя, приймає нестандартні рішення, є патріотом рідної землі.

Глобальні інтеграційні процеси, які охоплюють усі сфери людського життя, вимагають перегляду та розширення методів і підходів до підготовки компетентних, грамотних фахівців, які б відповідали потребам сучасності та могли якісно взаємодіяти з суспільством. Так, поняття «грамотність» – вміння читати, писати, виконувати арифметичні дії, почали розглядати в більш ширшому значенні, й в науковий тезаурус входить поняття «функціональна грамотність», яка допомагає особистості використовувати набуті знання на практиці, що є необхідною умовою для повноцінного та якісного існування в нових реаліях [1].

Проблеми функціональної грамотності через призму соціального явища розглядали: Н. S. Bholá, W. S. Gray, M. Hamilton, Shirley Brice Heath, Scribner, Heribert Hinzen; Б. Гершунський, Г. Рудік, І. Казарян, С. Крупник,

В. Мацкевич – досліджували філософський контекст; А. Хуторської, О. Лебедев наголошували на компетентнісному підході до функціональної грамотності; компаративістський аналіз окресленої проблеми здійснювали такі вчені як Н. Бідюк, М. Бусько, Н. Горук, В. Давидова, О. Жижко, С. Коваленко, Н. Коляда, Л. Сігаєва, О. Ситник, Л. Тимчук, О. Фучили та інші; як технологію в загальній та професійній системі освіти, функціональну грамотність розглядали – В. Єрмоленко, Р. Перченко, С. Черноглазкін; як аспект безперервної освіти висвітлено у працях С. Тангян, І. Колесникової.

Поняття «функціональна грамотність» у наукове співтовариство було введено ЮНЕСКО в 1973 році та стосувалося системи освіти дорослих, де велика увага приділялась рівню сформованості навичок та здібностей старшого покоління, які б дозволяли швидко та комфортно адаптуватись до життя в соціумі. Наприкінці ХХ століття окреслена проблема стосувалась усієї системи безперервного навчання особистості впродовж життя [2].

На думку Г. Рудика, О. Жайтапової, С. Стога функціональна грамотність особистості включає [2]:

- вирішення побутових питань;
- є ситуативною характеристикою особистості, оскільки проявляє себе в конкретних соціальних обставинах;
- вирішення стереотипних завдань;
- базовий рівень навичок читання та письма;
- оцінку якості засвоєння знань;
- шлях по подолання неграмотності.

С. Тангян наголошує, що в інформаційну епоху грамотність має бути виключно функціональною, адже світ швидко змінюється, що зумовлює безперервний розвиток особистості, який є одним із аспектів функціональної грамотності, що поступово набуваючи іншого рівня, постійно оновлює набуті знання. Іншим, обов'язковим аспектом, на думку науковця, має бути комп'ютерна грамотність, адже, великий обсяг інформації знаходиться та переходить у віртуальну площину, а комп'ютеризація є невід'ємним складником сучасного суспільства [3].

Науковець І. Колесникова досліджує функціональну грамотність через призму безперервної освіти особистості та виокремлює такі ключові складники:

Навчання грамотності, яка включає в себе комп'ютерну, функціональну, соціальну та ін.

Професійне навчання, яке складається з професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації.

Загальнокультурне навчання, яке не пов'язане з трудовою діяльністю [3].

Отже, функціональна грамотність особистості – навички читання, письма, виконання елементарних арифметичних дій, які починають формуватися ще в початковій школі. З кожним новим етапом отримання знань – це поняття розширюється, включаючи в себе додаткові компоненти, й оновлюється, що допомагає індивіду швидко та якісно пристосовуватись до сучасних умов життя.

Тож функціональна грамотність – це безперервний процес отримання та використання знань на практиці, що є необхідною умовою для комфорт-

ної адаптації та якісної взаємодії особистості з суспільством, відповідати викликам сучасності.

Список використаних джерел

1. Доній Н. Є. Соціальна девіталізація особистості в глобалізованому світі : філософська концептуалізація : автореф. дис. ... д.філос.н. : 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії [Текст] / Н. Є. Доній; Нац.пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – К., 2015. – 36 с.
2. Рудик Г.А. Функциональная грамотность – императив времени [Электронный ресурс] / Г. А. Рудик, А. А. Жайтапова, С. Г. Стог.– [Режим доступа]:www.csni.ru/conf/20143/02/24/011.php.
3. Основи андрагогіки [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / І. Колесникова, А. Марон, Е. Тонконогата ін. ; під ред. І. Колесникової. – М. : Академія, 2003. – 240 с.

Палеха О. М., к.п.н., ст. викладач
Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)

МОТИВАЦІЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Акцентування значущості самостійної позааудиторної роботи у закладах вищої освіти змінює традиційну систему викладання, де домінуюча роль належить викладачеві або порадинику, який передає «готові» знання і формує репродуктивний вид мислення, на систему професійної підготовки, в якій студент виступає суб'єктом – активним, високо вмотивованим, креативним, відкритим для майбутньої інноваційної самостійної професійної діяльності.

Педагогічною умовою, що значно впливає на ефективність самостійної позааудиторної роботи (П. Бенсона, Х. Холіка, В. Харлея тощо) є особисті характеристики майбутніх учителів іноземної мови, зокрема вмотивованість, самостійність, психологічна готовність до виконання самостійної позааудиторної роботи тощо [1].

У дослідженнях, проведених Р Гарднером, В. Ламбертом, Р. Оксфордом, Дж. Шірінгом, наголошено на важливості мотивації студента до самостійної позааудиторної роботи з іноземної мови як найбільш визначальної внутрішньої умови для її успішного виконання. Для самостійних, амбітних студентів це важлива умова досягти позитивних результатів у вивченні іноземної мови. Сильна мотивація забезпечує якісне виконання завдання, довготривалу працездатність, зосередженість студента. Науковці стверджують, що ступінь його мотивації може варіюватися відповідно до обсягу, складності, спрямованості, виду та форм самостійної позааудиторної роботи, часу, необхідного для її ви-